

Fastighetsnära insamling av förpackningar och frågor från Täby Villaägarförening

1. Varför kan inte Täby kommun tillämpa bestämmelsen i avfallsförordningen om högst 400 meters avstånd så att boende kan använda befintliga lokala insamlingsställen. Ett exempel är radhusen i Erikslund som har en återvinningsstation på andra sidan Täbyvägen. Det skulle reducera utsläppen och ta bort mycket av den trafikfarliga insamlingen på trånga ställen. Oerhört många Täbybor skulle uppskatta en sådan lösning, speciellt alla radhusområden i bostadsrättsföreningar och samfälligheter som måste söka kostsamma bygglov och göra dyra omförrättningar samt eventuellt bygga nya gemensamma insamlingsställen. I dagarna har det kommit ett för de boende positivt besked i ett Stockholmsområde som ska kunna använda sig av 400-meters regeln.

Svar:

Grundförutsättningen är att avfall ska hämtas vid fastighet. För att boende ska hänvisas till annan plats upp till 400 meter för att lämna avfall krävs hämtproblematik. Förutsättningen i lagstiftningen är att allt avfall måste sorteras på samma plats, med andra ord även mat- och restavfall. De flesta hushåll vill hellre ha avfallshämtning hemifrån än att de ska ta sig upp till 400 meter med sitt avfall.

2. Gränsen för avställningsplats för sopor på enskild fastighet anges i befintliga bygglov och hos Boverket. Den fastighetsnära insamlingen har enligt vad vi sett inte prövats mot den dom i Kammarrätten (jfr Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 4155–05) som vi tidigare har hänvisat till. Vi vill gärna ha lagstiftarens och kommunens syn på hänsyn till och tolkning av lagstiftningen i fråga och vilka undantag som kan vara rimliga.

De nya kärlen ska stå på fastighetsägarnas tomt och då ställer man sig frågan: hur kan det plötsligt bli godkänt att ha en större mängd kärl på sin tomt än vad som anges i bygglovet.

Svar:

Kommunen saknar medel att, förutom vid nyproduktion, ställa krav på redovisning av fastighetsnära insamling av avfall (alla fraktioner inklusive förpackningar). I samband med ett bygglov för nybyggnad av enbostadshus ska det sägas att kommunen inte kan pröva exakta volymer på avfallskärl och liknande utan konstaterar snarare att de valt en lämplig plats eller ej. Kommunen ser generellt inte att det utlöser en lovplikt att utöka antalet kärl jämfört med idag då det inte når gränsen för vad som utgör ett upplag enligt PBL:s mening.

I vissa fall kan det bli aktuellt med tillsyn där kraven på trafiksäkerhet inte uppfylls eller att den fastighetsnära insamlingen skapar földeffekter så som höga plank som saknar bygglov eller komplementbyggnader som saknar bygglov och/eller inte uppfyller krav på lovbefrielse.

3. Att kräva att samtliga enskilda fastighetsägare ska ordna för egen insamling är att definieras som en betydande olägenhet, speciellt då detta är helt onödigt då många redan idag har nära till de återvinningsstationer som finns i kommunen.

Svar:

Enligt lagstiftningen ska återvinningsstationerna (ÅVS) ha en annan funktion framöver och kan inte räknas in som fullvärdigt fastighetsnära insamlingssystem. Tanken är att ÅVS ska minskas ner i antal och/eller utformning när fastighetsnära insamling av förpackningar (närsortering) är fullt utbyggt.

4. Ingen hänsyn har tagits till äldre med bristande ork och som fortfarande vill bo kvar hemma. De äldre som tagit kontakt med handläggare på kommunen har mötts av svaret "Då får ni väl flytta" och detta är kränkande och knappast i enlighet med förvaltningslagstiftningens krav på saklig information.

Svar:

Bemötande ska alltid vara sakligt. Om ovan har skett är det beklagligt och hanteras.

Däremot så är det osannolikt att introduktion av ett till kärl för avfallshantering ska vara avgörande för om en person kan bo kvar i sin villa eller inte. I princip alla villahushåll har redan två kärl, ett för matavfall och ett för restavfall. Det nya kärlet kan placeras på samma sätt

på hämtdagen som de andra två. Det nya kärlet bedöms inte bli särskilt tungt då papper och plast inte väger så mycket. Det är inte heller så ofta man har hämtning. Kravet på utsortering av förpackningar har funnits i lagstiftningen sedan producentansvaret infördes på 90-talet. Och, det är en betydlig servicehöjning och är enklare att lämna papper- och plastförpackningar i ett kärl hemmavid än att ta avfallet till en ÅVS.

Tidigare har villaägarföreningen inkommit med flera frågor som har besvarats. Dessa sammanfattas nedan.

1. Hur stor är den faktiska effekten på utsläppen, finns det någon "vinst"? Finns det några beräkningar på hur mycket utsläpp denna lösning genererar totalt efter att alla sopbilar kört runt och släppt ut koldioxid och partiklar från slitage av däck och vägbanor och vilka omfattande kostnader detta resulterar i för fastighetsägare och kommunen = våra skattepengar.

Svar:

Detta är inte en fråga att besvara på lokal nivå. Egentligen behöver frågan besvaras av den nationella myndigheten med ansvar för frågan.

Generellt bedömer vi lokalt i Täby att den stora effekten kommer från att mer plast, metall, papper och glas återvinns och därmed ersätter jungfruliga råvaror. För en tät kommun som Täby är det mycket sannolikt att närsorteringen ger en netto klimatbesparing jämfört med ett ÅVS-baserat system. Den avgörande faktorn är inte transporterna utan att betydligt fler förpackningar faktiskt samlas in och materialåtervinns.

Omfattning av kostnader för fastighetsägare och kommunen är svårbedömt till dess att systemet är fullt utbyggt. Med stor sannolikhet kan t.ex. tömning av mat- och restavfall reduceras för majoriteten av villahushållen och därmed reducera antalet transporter. De flesta villahushåll får inga ökade kostnader för anpassning. När det gäller avfallstaxan återstår det att se hur ett fullt utbyggt system påverkar kostnader och intäkter. De samfälligheter som överväger gemensamma lösningar borde gjort det tidigare för restavfall och matavfall, dvs det är inte nödvändigtvis relaterat till ökat antal kärl utan till en bebyggelsestruktur som inte tillåter tung trafik enligt dagens krav på transport.

2. Även om mängden insamlat material (plast och papp) ökar så innebär inte det att återbruket ökar, det måste finnas nån som tar hand om det annars går det bara till förbränning. Idag bränns ca 74 % av all insamlad plast.

Svar:

Detta är inte en fråga att besvara på lokal nivå. Egentligen behöver frågan besvaras av den nationella myndigheten med ansvar för frågan.

Däremot känner kommunen inte igen siffran att 74% av plasten går till förbränning. Det är sannolikt mer än bara plastförpackningarna som är med i den siffran., tex det som slängs i blandat avfall. Det vill säga att 74% av separat insamlade plastförpackningar går inte till förbränning.

3. Varför kan inte Täby kommun använda sig av regeln om högst 400 meters avstånd enligt Avfallsförordning och bygga mindre lokala insamlingsställen Det skulle reducera utsläppen radikalt och ta bort mycket av den trafikfarliga insamlingen på trånga ställen.

Svar:

Grundförutsättningen är att avfall ska hämtas vid fastighet. För att boende ska hänvisas till annan plats upp till 400 meter för att lämna avfall krävs hämtproblematik. Förutsättningen i lagstiftningen är att allt avfall måste sorteras på samma plats, med andra ord även mat- och restavfall. Det är dessutom svårt att hitta lämpliga platser på kommunal mark för uppsamling av alla avfallsfraktioner. Det kan komma att bli aktuellt där det inte att lösa insamlingen på annat sätt, men det är inte genomförbart som en generell lösning.

4. Ska hemtjänsten få mera tid per brukare för att sortera och dra ut tunga kärl vid hämtning.

Svar:

Kravet på utsortering av förpackningar har funnits i lagstiftningen sedan producentansvaret infördes på 90-talet. Det är en betydlig servicehöjning och är enklare att lämna papper- och plastförpackningar i ett kärl hemmavid än att ta avfallet till en ÅVS. I princip har alla villahushåll redan två kärl, ett för matavfall och ett för restavfall. Det nya kärlet kan placeras på samma sätt på hämtdagen som de andra två. Det nya kärlet bedöms inte bli särskilt tungt då papper och plast inte väger så mycket. Det är inte heller så ofta man har hämtning. Bedömningen är att det inte blir någon stor förändring i hemtjänstens arbete på grund av kärlet för papper- och plastförpackningar.

5. Är det inte bättre att vänta till det finns resurser för att ta hand om allt insamlat material – så det inte blir som med textilinsamlingen = fiasko.

Svar:

Att jämföra insamling av förpackningsmaterial med textil är inte relevant. Textil är mycket svårare att materialåtervinna, samt att införande av nya regler i en outvecklad marknad fungerade inte bra. Förpackningsinsamling har Sverige haft sedan 90-talet och det finns potential att hantera ökade mängder förpackningsmaterial.